

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Силабус навчальної дисципліни
«Антикорупція та академічна доброчесність»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредитів ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов Одеса, вул. Ольгіївська, 4б.
Викладач(-і)	завідувач кафедри філософії та біоетики, д. філос. н., професор Володимир ХАНЖИ провідний фахівець з питань запобігання корупції Анна КОНОНЕНКО
Контактна інформація	Ханжи Володимир Борисович, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов volodymyr.xanzhy@onmedu.edu.ua vladkhan.od@ukr.net Кабінет завідувача і ауд. № 5 кафедри філософії, біоетики та іноземних мов. Вул. Ольгіївська, 4б Очні консультації: четвер – з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00 Онлайн консультації: четвер – з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00 Microsoft Teams або через Telegram/Viber

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами вищої освіти буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - є закономірності виникнення, поширення та функціонування корупції в суспільстві, її форми, причини й наслідки, механізми запобігання та протидії корупції, принципи доброчесності, академічної культури та доброго врядування, а також роль державних інституцій, громадянського суспільства, медіа, бізнесу та закладів освіти у формуванні антикорупційного середовища.

Мета дисципліни: формування у здобувачів розуміння поняття доброчесності та доброчесних стратегій поведінки, сприяння засвоєнню ними практичних навичок, які допоможуть уникати корупції в повсякденному житті та діяти доброчесно в складних, неоднозначних життєвих ситуаціях.

Завдання дисципліни:

- ознайомити здобувачів з історичними витоками, сутністю понять «корупція» й «доброчесність» та їх проявами в українському суспільстві;
- надати здобувачам цілісну систему знань про історію, сутність та складові корупції;
- сформулювати розуміння значення громадянського суспільства у запобіганні та протидії корупції;
- вміння знаходити та критично аналізувати інформацію;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

- розуміння важливості значення медіа в запобіганні та протидії корупції;
- сформулювати в здобувачів готовність долучатися до створення й забезпечення доброчесного освітнього середовища й здатність використовувати на практиці основні інструменти залучення до розбудови доброчесного суспільства в Україні;
- визначити основні принципи і правила академічної доброчесності; прояснити епістемологічний та етико-правовий аспекти академічної доброчесності;
- надати класифікацію порушень академічної доброчесності, розуміння недопущення академічного плагіату та інших проявів неетичності в професійній (зокрема науковій) діяльності.

Очікувані результати

За результатами вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

Знати:

- поняття доброчесності й підходи до його визначення;
- основні теорії походження корупції, її причини та наслідки;
- вплив корупції на різні сфери життя;
- роль громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції;
- значення відповідальності ЗМІ та етичних аспектів створення, надання й споживання медіа;
- важливість дотримання академічної культури;
- права, обов'язки й можливості здобувачів та ін.

Вміти:

- аналізувати проблеми, пов'язані з доброчесністю й корупцією в суспільному контексті, а також створювати та оцінювати шляхи їх вирішення;
- передбачати, виявляти та аналізувати проблеми, що стосуються доброчесності у власному житті;
- визнавати важливість доброчесності в розв'язанні проблем, із якими здобувачі зіткнуться в майбутньому;
- оцінювати (аналізувати) економічне обґрунтування важливості доброчесності в суспільстві (як із погляду створення довготермінової цінності, так і з погляду захисту цінності);
- використовувати на практиці основні інструменти участі молоді в розбудові доброчесного суспільства та інше.
- виявляти різні прояви академічної недоброчесності та запобігати таким.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми навчання

Викладається у формах лекцій та семінарських занять, а також – через організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Методи навчання.

Лекції: інтерактивні лекції, аналітичні обговорення, робота з нормативними актами.

Семінарські заняття:

- словесні методи: бесіда, розповідь, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації);
- практичні методи: вирішення практичних кейсів, виконання індивідуального завдання.

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до семінарських занять, самостійне опанування матеріалу за темами.

Зміст навчальної дисципліни

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Тема 1. Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення
Визначення терміну корупція. Види корупції. Форми корупції. Історія корупції. Поширеність корупції в Україні та в світі. Індекс сприйняття корупції. Система оцінки корупції.

Тема 2. Чому виникає корупція, її основні причини
Теорії походження корупції. Основні чинники залучення до корупції у сучасному соціумі.

Тема 3. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею
Наслідки корупції. Світовий досвід боротьби з корупцією. Основні заходи щодо запобігання корупції. Успішні приклади боротьби з корупцією.

Тема 4. Побутова корупція: рукою подати
Визначення терміну побутова корупція. Основні види побутової корупції. Корупція в повсякденному житті. Корупція потреби та жалібності. Методи та інструменти боротьби з побутовою корупцією.

Тема 5. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні?
Загальна концепція антикорупційних органів. Передумови виникнення антикорупційних органів. Міжнародні стандарти антикорупційних органів. Головні напрями антикорупційних органів. Принципи діяльності антикорупційних органів. Превенція корупції. Розслідування корупції. Притягнення до відповідальності. Успіхи української антикорупційної системи.

Тема 6. Сучасний вимір доброчесності
Поняття «доброчесність». Погляди на поняття доброчесності та її види. Зв'язок між соціально-політичними умовами та доброчесністю в суспільстві. Зв'язок між доброчесністю та корупцією. Українське законодавство та доброчесність.

Тема 7. Корупція та держава
Визначення поняття «добре врядування». 12 принципів доброго самоврядування та їхня суть. Корупція у сферах функціонування державної влади. Корупція та права людини. Корупція та економіка. Корупція та національна безпека. Перспективи боротьби з корупцією в епоху цифровізації.

Тема 8. Спільними зусиллями: як активні громадяни борються з корупцією?
Громадянське суспільство: суть та ознаки. Нормативно-правова база, що регулює участь громадян: міжнародні документи та українське законодавство. Функції громадян в антикорупційній діяльності. Умови залучення громадян до боротьби з корупцією.

Тема 9. Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією?
Поняття «медіа». Роль та функції медіа в процесі боротьби з корупцією. Доброчесність медіа та загрози для доброчесності. Некорупційні прояви недоброчесності в медіа. Фейки.

Тема 10. Доброчесний бізнес: міф чи реальність
Поширеність корупції в приватному секторі. Види корупції в бізнесі. Причини здійснення корупційних махінацій. Комплаєнс-система – основний інструмент подолання корупції в бізнесі. Складові комплексної антикорупційної системи. Наслідки корупції.

Тема 11. Доброчесність в освіті
Поняття «доброчесність» у вищій освіті Роль вищої освіти в розбудові доброчесності. Шляхи розбудови доброчесності в закладах вищої освіти. Регулювання доброчесності у ЗВО в українському законодавстві. Корупційні ризики у сфері вищої освіти. Основні повноваження та завдання антикорупційного уповноваженого в закладі вищої освіти.

Тема 12. Чужого не цурайтесь, але цитуйте: плагіат та академічна культура
Поняття «плагіат» та «академічний плагіат». Види плагіату та його джерела. Причини та наслідки плагіату. Академічна доброчесність – обов'язкова складова сучасної освіти. Поради для уникнення плагіату. Вокршоп «6 кроків для написання курсової роботи».

Тема 13. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Права та обов'язки студентства. Студентське самоврядування. Участь студентів у процесі забезпечення якості освіти. Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнародний фонд дослідження освітньої політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. — К. : Таксон, 2016. — 234 с.
2. Академічна доброчесність залежить від усіх учасників освітнього процесу. (2021). Режим доступу: <https://eo.gov.ua/akademichna-dobrochesnist-zalezhyt-vid-usikhchuchasnykiv-osvitnoho-protsesu/2021/04/30/>
3. Білецький А. В. (2016). Корупція у приватному секторі та роль громадськості у її запобігання. Кримінальне право та криминологія. Кримінально-виконавче право. Режим доступу: <http://plaw.nlu.edu.ua/article/view/82919/83464>
4. Громадянське суспільство vs. корупція в Україні. (2019). Київ: ДУХ І ЛІТЕРА. С. 14- 73. Режим доступу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8fa910f40cb1-45dd-b38dd6f7f9b5c5c3/content>
5. Каленіченко Л., Слинько Д. (2022). Поняття, ознаки і види корупції. Право і безпека. – Law and Safety, No 1(84). Режим доступу: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5bca0f92-bf2a-4929-b03acd3d6c94d77c/content>
6. Колесніков А. (2019). Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України, No24. Режим доступу: <http://rarrpsu.wunu.edu.ua/index.php/rarrpsu/article/view/361>
7. Комплаєнс: основні принципи виявлення ризиків та їх мінімізації. Режим доступу: <https://unic.org.ua/news/proponuyemo-dostupnu-instrukciyu-osnovni-principi-viyavlennya-rizikiv-ta-yih-minimizaciyi-376/>
8. Корупція в медіа (2022). Anti-corruption Walks Київ. Режим доступу: <https://acwalks.com.ua/knowledgebase/koruptsiia-v-media-2/>
9. Походєєва В. (2021). Запобігання корупції в Україні крізь призму медіа: формування антикорупційного дискурсу як превентивний захід. Актуальні проблеми політики, No67. Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/14895/Походєєва%20В.%20>
10. Тимошенко В. І. (2019). Корупція як порушення прав людини. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. Режим доступу: <http://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/16714>

Додаткова:

1. Троцька В. Запобігання та виявлення плагіату у вищій освіті (за матеріалами досліджень ЄС та України) / В. Троцька // Теорія і практика інтелектуальної власності. — 2016. — № 6. — С 29–38.
2. Абдуллаєв В. А. (2021). Роль громадянського суспільства у запобіганні та протидії корупції. Режим доступу: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/4613>
3. Гришук М. (2020). Передумови виникнення та протидії корупції: історико-правові аспекти. Актуальні проблеми правознавства, 2(22). Режим доступу: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38751/1/%D0%93%D1%80%D0%B8%D%89%D1%83%D0%BA.pdf>

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

4. Калайда Ю. (2021). Засоби масової інформації як складова системи запобігання корупції в Україні. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, 2(94). Режим доступу: <https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/article/view/1391>
5. Корупція в медіа (2022). Anti-corruption Walks Kyiv. Режим доступу: <https://acwalks.com.ua/knowledgebase/korupsiia-v-media-2/>
6. Корупція через фільтри ЗМІ. (2018). Дослідження. Режим доступу: <https://www.slideshare.net/uacrisis/ss-125082295>
7. Кубарева О. В. (2019). Запобігання корупції у сфері реалізації виборчого права. Імплементація європейських стандартів запобігання корупції в Україні: матеріали круглого столу. К.: Національна академія внутрішніх справ. С.72-75. Режим доступу: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/13832/1/%D0%86%D0%9C%D0>
8. Наливайко І.О. (2022). Роль інститутів громадянського суспільства у запобіганні і протидії корупції в органах публічної влади. Аналітичне порівняльне правознавство, No 2. Режим доступу: <http://journalapp.uzhnu.edu.ua/article/view/261385>
9. Новіков О. В. (2019). Проблеми участі громадськості у запобіганні корупції в Україні. Питання боротьби зі злочинністю, 37, 58-72. Режим доступу: <http://pbz.nlu.edu.ua/article/view/178539>
10. Офіс доброчесності НАЗК. Поняття корупції. Режим доступу: <https://prosvita.nazk.gov.ua/encyclopedia/ponyattya-korupsiyi>

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://nazk.gov.ua/uk/>
2. <https://nazk.gov.ua/uk/zapobigannya-ta-vyyavlennya-korupsiyi/>
3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
4. <https://study.nazk.gov.ua>
5. <https://nazk.gov.ua/uk/doslidzhennya-korupsiyi/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного контролю: усне опитування, тестування, оцінювання діагностика вихідного рівня знань студентів, оцінювання якості засвоєння матеріалу здобувачами з окремих тем, оцінювання активності на занятті.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань, правильно відповідає на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовує свою точку зору.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

	при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує викладач.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявляє низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок.

Форма підсумкового контролю: залік

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у семінарських заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, електронними інформаційними ресурсами, підготовка до семінарських занять.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.